

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

КЛЕМАНСО

Велики догађаји стварају велике људе. Ова изрека могла би се потпуно применити на Клемансо председника министарског савета у Француској. Само за њега се може рећи да је и пророк. У будној бризи патриоте, који свом жарком љубављу воли своју земљу, он је у више махова правим пророчким надахнућем предвиђао ове догађаје, и сву своју силну енергију, своју пламену реч и оштро перо употребио да их отклони, и да отвори очи свима патриотама, и да их све позове да се прикупе и буду готови за одбрану своје отаџбине.

Још у мају 1913 он је писао:

»Под изговором да се осигура од нашег напада, Немачка ће пројектовати наоружање све докде, док јој се учини угодно да сврши с нама. Ако је катастрофа неизбежна треба да се спремамо, да је дочекамо неустрасиво. Ето зашто сам вољан да помогнем влади, да добије од парламента средства за одбрану која тражи.

»Док се ти разоружаваш чујеш ли рику топова с оне стране Вогеца!? Пази се! Исплакао би сву крв срца свог, а не би могао искајати свој злочин. Атина, Рим, — највећа дела прошлости беху избрисана са лица земљиног онога дана, кад им страже не беху на својим местима.

»А ти, твоја Француска, твој Париз, твоје

ментарног живота, он је још у почетку белешкио сјајне успехе и осетио сву сласт победе. Од њега су стрепили како они у парламенту, тако и они на министарским фотељама. Његова јасна, кратка и оштра, а кадкад и заједљива реч, његови »ударци маља«, — изазвали су дивљење и страх.

Кад није био на власти његовим страшним оружјем, пером и речју, обараше немилостиво следбенике, као што је рушио предходнике. У ту борбу уносио је сву снагу, коју даје чисто убеђење, да се ради право и за добро отаџбине. Али се нађе, да та снага личи на свирепост и Клемансо доби надимак »Тигар«, који му за увек остаде.

По објави рата удвојио је своју енергију. Набрајаше погрешке, откриваше неуредности и злоупотребе, исмевао је немарност администрације. Сви ти напади, кадкад и сувише оштри, беху увек надахнути жарким патриотским осећањем.

Патриота, — то је став у коме се појављује, кад га неодољиво јавно мњење и ток догађаја доведе на власт. Енергија овог старог борца, његова вредноћа, његов моћни рад, напор његове заповедничке воље, полет који преноси на народну одбрану, његово свежа и младићско срце задивљује свет и оправдава наде у њега полагане.

Због свега овог, треба разумети са каквим су добрим осећањем француски победоносни војници предали Кле-

мансоу цвеће у једној чаури топовској, кад је био на фронту код војника ђенерала Гуро.

»Тигар« је био Пророк. Његов звучни глас оглашава победу и подиже храброст француског народа. Његове оштре канџе растргнуће како спољашњег, тако и унутрашњег непријатеља.

КОШЕНОВЕ ИЗЈАВЕ

Рим. — »Борнале д'Италија« доноси разговор са Денисом Кошеном, који је сада на италијанском фронту, о важности италијанске победе на Пјави. Кошен је казао: »нас Французе задивљује победа, коју су однели Италијани над јаким аустријском војском. Ми се њоме поносимо у истој мери, као и нашим победама на Марни и Вердену. После изласка Русије из рата, Споразум је морао да издржи напад свих непријатељских дивизија, које је непријатељ пренео са источног фронта. Италији је био намењен тежак удар, који је она отклонила својом епском издржљивошћу. Дакле, ја се не устручавам да признам, да је италијанска победа отворила нов низ срећних догађаја у судбини Споразума. Италијанска победа много је допринела коначној победи, с тога споразум треба да буде захваљан Италији.

ФИНСКА

— Лондон. — Све је очевидније, да је Финска решена, да ради за Немачку. Финске су трупе већ почеле офанзиву према Мурманској железници у правцу Кандакса и Кеманда, и стигле су

75 километара од пруге. Фински диктатор Свинхуфвуд је отворено изјавио, да Финска мора анектовати источну Карелију.

Сем тога финска је влада позвала под оружје класе од 1892 и 1896 и реквизирила 8 руских торпиљера и 7 пароброда са по 6000 тона сваки, који припадају руском дрвеном крсту, као и царски санинаторијум у Кали, који је намењен да постане војна болница за време скорих операција.

ИЗ РУСИЈЕ

— Лондон. — Док болшевичка влада растура изванредне коминикеје о победама против устаничког покрета, с друге се стране сели из Москве у Муром. Ово премештање болшевичке владе међутим показује, да болшевичка победа над устаницима у Мос-

кви није била тако славна као што и сами болшевици изјављују.

Муром је мала варош од 13.000 становника у владимирској губернији, на 230 километара источно од Москве. Сигурно је положај лењиниста све тежи. Више перада и демонстрација било је у Петрограду против болшевика. То изводе радници нарочито из Обукове и Путилове фабрике, који су више пута позивали револуционарне социјалисте, да их воде против болшевика. Поводом тога путници, који су стигли у Штокхолм из Петрограда, доносе вести о једној правој битци између више стотина војника дрвене гарде и радника, предвођених од чланова странке револуционарних социјалиста. Радници су заузели арсенал Парски и више сати су се борили против дрвене гарде, која је успела да их савлада тек онда, кад је управила пољске топове против арсенала.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

— Лондон. — Енглеска штампа поздравља с одушевљењем против напада којим је управљао ђенерал Фош, као један од најсјајнијих подвига овога рата. Овај против напад може се упоредити са чувеном битком на Урку из 1914. године, коју је тукао ђенерал Манури, и која је довела до победе на Марни. Венерал Морис пише у »Дејли Крониклу«, да је против напада Француза извршен на делу немачког фронта, на коме се припремао напад на Париз.

Французи сада потпуно доминирају Соаном. И докле овај ва-

ФЕЛТОН

ЖОРЖ Д'ЕСПАРБЕС:

ПОКЛИЧ ИЗ ПОНОРА

3

На један пут цео плато, двоје, калуђер је јечао, на коме се јунаци гуњаху, страхом унезверен, главом попусти под њиховим погама и ти се несрећници стрмоглавише у амбис.

— 400 мојих људи, доба-ци Неј.

— 1000 наших, додаде Велингтон. Има ли средстава и начина, да их пронађемо, те да спасемо бар један део тих јадника.

Једновременим покретом главе управаше сви своје погледе у калуђера, као да су хтели, сваки за своје људе искамтити што пољнији одговор. Али у том тренутку опазаше са ужасом како калуђер паде на колена и отпоче се мољити Богу. Превијен на

Сви зауставише дах у грудима и унезверени очекиваху. Најзад, зачу се из дубине поново глас војников:

— Чујем људске гласове... али далеко... далеко... узвик... увек те исти... спуштајте још.

Попустише и последњи метвр концепта, чији крај завезаше о један велики пањ. Чудновата ватра прождираше грљан свих присутних. После неколико тренутака поново одјекну глас из дубине:

— Не може се више силавити! Још чујем узвике... вичу... Ветар заглаши глас. Оно што је довикивао гренадир из дубине помеша се на једном са другим једним шумом, шумом, који је долазио из таме, из провале из бездана.

Неј се наже надурвином и загрме:

— Војниче, шта вичу? шта чујеш?

— Стотину гласова као вихор одјекну:

— Шта чујеш?

Као бесна олуја одјекнуше гласови пут бездана, стене их прихватише, па их намах одбише као ударцима руке и сјуреше их у понор.

Настаде поновни тајац.

Као у цркви, кад свештеник износи свето причешће, тако се и сада све главе погнуше око калуђера, који се и даље клечећи мољаше Богу.

Оно што сви очекиваху да дође из понора, то беше одговор вечности, одговор царства мрака.

И заиста, војник обешен о конопцу слушах нешто, јер дуго и дуго после тога његов аветињски глас одјекну из понора, али та-

ко далеко, да беше изгубио људско обележје...

...Чујем... чујем да кличу: Живео цар!...

НОВА КЊИГА

— Извишла је из штампе студија Милутина К. Месаровића индустријалца: »Економска организација Србије после рата«.

Садржина је ова:

Проблем снабдевања. Политика снабдевања. Организација снабдевања. Организација привредног представништва.

Организација пољопривредне производње: Услови организације. Имовински односи — начини обраде. Систематско подизање главних пољопривредних грана. Организација пољопривреде.

Кредитна криза: Организација кредита. Трговачки

кредит. — Пољопривредни кредит. Организације индустрије и њеног кредита. Емисиона банка и регулација валуте б) Санпрање кредитне кризе: Регулација главних односа. Подлога ликвидације. Акцелератори продуктивности. Механизам ликвидације.

У овој књизи писац претреса најсавременија наша привредна питања и износи мисли које треба да инспиришу нашу економску и социјалну реконструкцију. Стога сви они који се интересују тим питањима треба да обрате пажњу на ову студију.

ПРЕСЕЉЕНА КЊИЖАРА. — Српска књижара М. Ристивојевића пресељена је до самог Серпа француског улица идући од Беле Куле ка Марсовом пољу, с десне стране бр. 6.

»НАРОД« прима огласе по умереној цени. —

